

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2017

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Зорій Н.І., Ходоровський В.М., Москалюк В.Д., Глубоченко В.Г., Савка І.Г., Сорокман Т.В., Білоокій В.В., Присяжнюк П.В., Пашковський В.М., Грачова Т.І., Петринич Г.Й., Ткач Є.П., Кривецький В.В., Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Проняєв Д.В., Наварчук Н.М. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 19 квітня 2017 р.). – Чернівці, 2017. – 581 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично-орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 9 від 23 березня 2017)

ISBN 978-966-697-677-5

© Вищий державний
навчальний заклад України
«Буковинський державний
медичний університет», 2017

Виконання лабораторного практикуму під час практичних занять для навчання студентів має величезне значення. Тільки на лабораторних заняттях студенти набувають навички проведення хімічного експерименту, знайомляться з приладами, хімічним посудом, експериментально підтверджують отримані теоретичні знання. Під час практичних занять корисною та ефективною виявилась робота в малих групах, коли студенти здатні спілкуватися, дискутувати, спільно вирішувати поставлене завдання, виправляти помилки інших під керівництвом викладача.

Лекційні заняття залишаються важливою складовою освітнього процесу. Роль лекцій у викладанні біоорганічної хімії іноземним студентам зумовлюється недоступністю навчальної літератури англійською мовою, недостатньою повнотою інформації та невідповідністю наявних підручників існуючим робочим програмам з біоорганічної і біологічної хімії. Необхідною складовою частиною лекційного заняття є використання сучасних досягнень мультимедійних технологій. Аудіовізуальна складова є вкрай важливою для засвоєння теми студентами і залучає їх до роботи. В лекційному курсі широко використовуються мультимедійні презентації, які крім текстового матеріалу включають схеми реакцій, таблиці, ілюстрації, 3D-анімації, відеоролики. Іноземним студентам, особливо першокурсникам, сприймати лекції, конспектувати та засвоювати поданий матеріал достатньо важко. Тому використовується метод повторення, узагальнення, структурування лекційного матеріалу, поєднання аудіоінформації із візуальною на екрані, що згодом призводить до покращення навичок конспектування.

Отже, на наш погляд, застосовані методи викладання біоорганічної хімії сприяють більш швидкій адаптації іноземних студентів-першокурсників, дозволяють підвищити мотивацію студентів до навчання та покращити засвоєння дисципліни.

ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ УСПІШНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З МОДУЛЯ «ДИТЯЧІ ГЕМАТОЛОГІЯ І АЛЕРГОПУЛЬМОНОЛОГІЯ» З 2013 ПО 2016 РІК

М.Г. Гнатюк, Н.К. Богуцька, О.Я. Кухта, Г.І. Манойленко

Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Динамічний аналіз успішності студентів на додипломному етапі дозволяє своєчасно виявити академічні характеристики, значущі для підсумкового оцінювання на випускному іспиті з педіатрії та дитячих інфекційних хвороб.

Метою дослідження був динамічний аналіз успішності студентів з педіатричного модуля №3 «Дитячі гематологія і алергопульмонологія» на 5-му курсі з 2013 по 2016 рік. За допомогою комп'ютерних пакетів "STATISTICA" StatSoft Inc. здійснена статистична обробка показників проміжної та підсумкової успішності з модуля №3 у 349 студентів-іноземців медичного факультету №3 БДМУ, оцінено інтегральні результати двох

опитувальників тестової тривожності (Сарасон І.Г., 1980; Ніст Ш. та Діель В., 1990).

За чотири навчальні роки (2013-16 рр) середнє значення успішності з модулю «Дитячі гематологія і алергопульмонологія» було достовірно більшим серед трьох модулів на 5-му курсі і становило 148 ± 19 балів із успішністю за підсумковий модульний контроль $57,4 \pm 7,2$ балів у зіставленні із середньою успішністю за 5-й курс – 143 ± 15 балів ($p < 0,001$). Однак, упродовж чотирьох навчальних років з 2013 по 2016 рік поточна успішність студентів-іноземців за цей модуль щорічно знижувалась: зі 152 ± 18 балів у 2013 р. до 145 ± 19 балів у 2016 р. ($p < 0,004$), причому успішність за підсумковий модульний контроль істотно не різнилась - $57,1 \pm 6,0$ проти $57,7 \pm 8,0$ балів ($p > 0,05$). Здійснено аналіз причин динамічного зниження саме поточної успішності. Зокрема встановлено, що в цілому за усі роки спостереження поточна успішність із модулю №3 характеризувалась достовірним прямим кореляційним зв'язком із кількістю відвіданих студентами лекційних занять ($r = 0,31$, $p < 0,001$), підсумковою успішністю на випускному іспиті з педіатрії ($r = 0,7$, $p < 0,001$), з жіночою статтю студентів ($r = 0,24$, $p < 0,001$), та зворотним зв'язком – з інтегральним показником за обома шкалами тестової тривожності ($r = -0,17$, $p < 0,04$) і з кількістю поточних незадовільних оцінок ($r = -0,30$, $p < 0,001$). Аналіз динаміки характеристик, що асоціювали із поточною успішністю з модулю №3, свідчив, що впродовж періоду спостереження статистично значуще зріс інтегральний показник пропущених лекційних занять (з $1,5 \pm 0,5$ до $1,7 \pm 0,5$, $p < 0,02$), істотно не змінився інтегральний показник тестової тривожності (з $1,6 \pm 0,5$ до $1,7 \pm 0,5$, $p > 0,05$), а також дещо знизилась кількість незадовільних поточних оцінок (з $0,8 \pm 1,3$ до $0,4 \pm 0,8$, $p < 0,04$). У студентів-іноземців жіночої статі середня за чотири навчальні роки успішність з модулю «Дитячі гематологія і алергопульмонологія» була достовірно більшою у зіставленні зі студентами чоловічої статі і становила 155 ± 18 балів із успішністю за підсумковий модульний контроль $60,0 \pm 7,7$ балів проти 144 ± 19 балів із успішністю за підсумковий модульний контроль $57,0 \pm 6,9$ балів відповідно ($p < 0,001$). Причому, щорічно в динаміці з 2013 по 2016 рік у студенток успішність з модулю №3 підвищувалась з 154 ± 17 до 158 ± 17 балів ($p > 0,05$), та зокрема за підсумковий модульний контроль з $57,6 \pm 6,5$ до $63,5 \pm 8,3$ балів ($p < 0,005$), в той час, як у студентів чоловічої статі успішність істотно знижувалась – з 152 ± 18 до 138 ± 16 балів ($p < 0,0001$), та зокрема за підсумковий модульний контроль з $56,9 \pm 5,9$ до $54,6 \pm 6,4$ балів ($p < 0,05$). Аналіз гендерних особливостей успішності за модуль №3 свідчив, що успішність достовірно зворотно асоціювала із тестовою тривожністю лише у студентів чоловічої статі ($r = -0,21$, $p < 0,02$ проти $r = -0,09$, $p = 0,5$ у жінок), достовірно корелювала із кількістю незадовільних поточних оцінок лише у студентів-чоловіків ($r = -0,28$, $p < 0,0042$ проти $r = -0,26$, $p = 0,08$ у жінок), та знаходилась у істотному кореляційному зв'язку із кількістю пропущених лекційних занять незалежно від статі ($r = -0,16$, $p < 0,02$ у чоловіків проти $r = -0,33$, $p < 0,001$ у жінок).

Таким чином, за чотири роки спостереження у динаміці встановлено достовірний позитивний тренд успішності з модулю «Дитячі гематологія і

алергопульмонологія» у студенток та зниження успішності у студентів-чоловіків медичного факультету №3. Показники якості навчання студентів з модуля «Дитячі гематологія і алергопульмонологам» позитивно асоціювали з кількістю відвіданих лекційних занять незалежно від статі, а у студентів чоловічої статі зворотно залежали від поточних незадовільних оцінок та наявності тестової тривожності.

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРМАТОЛОГІЯ, ВЕНЕРОЛОГІЯ»

Л.О. Гулей

Кафедра дерматовенерології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

З метою оптимізації навчального процесу при викладанні дисципліни «Дерматологія, венерологія» іноземним студентам 4 курсу спеціальності «Лікувальна справа», застосовують сучасні інтерактивні методи навчання, такі як: презентація, «мозковий штурм», метод «критичного мислення», «бліцопитування» тощо. Однак сьогодення вимагає впровадження у навчальний процес, особливо з іноземними студентами, різних варіантів кейс-методу, таких як метод навчання за допомогою ситуаційних вправ (Case-study method), метод проблемних ситуацій (Case-problem method), метод ситуацій-випадків (Case-Incident Method), метод визначених проблем (Stated-problem method). Надзвичайно ефективним є такий вид навчальної роботи, як кейс-метод, відомий у вітчизняній освіті як метод ситуативного навчання на конкретних прикладах.

Кейс у дерматовенерології – це по суті обговорення реальної історії дерматовенерологічного хворого, яка завдяки дискусії в навчальній аудиторії призводить до аналізу та обговорення конкретної ситуації та прийняття конструктивних рішень. Робота над ситуаційним завданням вимагає від викладача проходження трьох етапів. Перший етап – це підготовка до практичного заняття, а саме вибір кейсу (копія історії хвороби пацієнта з архіву шкірно-венерологічного диспансеру) та визначення матеріалів для підготовки студентів (список навчальної літератури), складання плану роботи на практичному занятті. Другий етап здійснюється під час практичного заняття – це попереднє обговорення кейсу (скарги, анамнез хвороби, місцевий статус), поділ групи на підгрупи з подальшим керуванням обговорення кейсу (постановка попереднього діагнозу, складання плану дообстеження, проведення дифдіагностики, постановка заключного діагнозу, призначення лікування) з метою прийняття найбільш правильного рішення. Третій етап – після практичного заняття, він передбачає оцінювання студентів шляхом аналізу прийнятих рішень та поставлених запитань. В той же час студент, який готується до заняття, повинен опрацювати дані кейсу, оцінити альтернативи та обрати найбільш оптимальний план дій. Студент має бути готовим представити свої думки під час обговорення в аудиторії, відстояти свої

CREATING CLINICAL THINKING AS AN IMPORTANT PART OF PRE- AND POSTGRADUATE TRAINING IN GENERAL PRACTICE AND FAMILY MEDICINE L.P. Sydorchuk, O.A. Petrynych, R.I. Sydorchuk, T.V. Kazanceva, A.A. Sokolenko, Yu.M. Yarynych, O.Y. Khomko.....	385
MENTORING, NOT TEACHING BECOMES A MODERN TREND IN POSTGRADUATE EDUCATION L.P. Sydorchuk, O.A. Petrynych, R.I. Sydorchuk, T.V. Kazanceva, A.A. Sokolenko, M.M. Semianiv, O.Y. Khomko	386
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН	388
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ О.П. Антонюк, М.П. Кавун, О.-М.В. Попелюк.....	388
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ І.Г. Бірюк, Є.В. Назимок, І.Л. Куковська	390
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ Л.Д. Борейко, І.А. Плеш, С.В. Юрнюк, Б.П. Сенюк, Н.О. Сливка, Д.К. Григорець.....	391
ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ О.І. Гаврилюк, Н.Д. Яковичук, В.Б. Попович, В.К. Свіжак	393
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН О.В.Гарвасюк.....	394
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ БІООРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ І.В. Геруш, Н.В. Давидова.....	395
ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ УСПІШНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З МОДУЛЯ «ДИТЯЧІ ГЕМАТОЛОГІЯ І АЛЕРГОПУЛЬМОНОЛОГІЯ» З 2013 ПО 2016 РІК М.Г. Гнатюк, Н.К. Богуцька, О.Я. Кухта, Г.І. Манойленко.....	396
АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ KEYС-МЕТОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРМАТОЛОГІЯ, ВЕНЕРОЛОГІЯ» Л.О. Гулей	398
ВИКЛАДАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ А.В. Гуменна, О.О. Бліндер, Д.В. Ротар, В.Б. Попович	399